

Varlık finansmanı fonunun kuruluşuna, varlığa dayalı menkul kıymet ihracına ve ticari alacakların fona devrine ilişkin düzenlenen kağıtların damga vergisine tabi olup olmadığı, fonun 492 sayılı Harçlar Kanunu yönünden muafiyetinin olup olmadığı ile fonun

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.99.16.02-DAMGA-1-129
Tarih	20.10.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı :B.07.1.GİB.4.99.16.02-DAMGA-1-129

20/10/2011

Konu : Varlık finansmanı fonunun kuruluşuna, varlığa dayalı

menkul kıymet ihracına ve ticari alacakların fona devrine

ilişkin düzenlenen kağıtların damga vergisine tabi olup

olmadığı, fonun 492 sayılı Harçlar Kanunu yönünden

muafiyetinin olup olmadığı ile fonun banka ve sigorta

muameleleri vergisi mükellefi olup olmayacağı hk.

...

İlgi : Kayıtlarımıza ... tarih ve ... sayı ile intikal eden özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eki dilekçenizin incelenmesinden, Bankanız ve ... A.Ş'nin danışmanlık hizmeti verdiği ...Menkul Kıymetler A.Ş.'nin satışları sebebiyle oluşan vadeli ticari alacaklarının, Sermaye Piyasası Kurulunun Seri:III No:35 Varlık Finansmanı Fonlarına ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkındaki Tebliği uyarınca Bankanız veya ... Menkul Kıymetler A.Ş. tarafından kurulacak varlık finansmanı fonuna devredileceği, bu alacakların fon tarafından ihraç edilecek varlığa dayalı menkul kıymetlerin teminatını teşkil edeceği belirtilerek, varlık finansmanı fonlarının kuruluş belgelerinin ve alacakların fona devri için düzenlenecek alacağın temlik sözleşmesinin damga vergisinden istisna olup olmadığı, fonun harca tabi işlemlerinin 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca ödenmesi gereken harçlardan istisna olup olmadığı ile fonun banka ve sigorta muameleleri vergisi mükellefi olup olmayacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

1- DAMGA VERGİSİ VE HARÇLAR KANUNU YÖNÜNDEN

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (I) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde damga vergisinin mükellefinin kağıtları imzalayanlar olduğu; 9 uncu maddesinde Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden müstesna olduğu hükmü yer almaktadır.

Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "IV. Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 36 ncı fıkrasında, "Sermaye piyasası araçlarının ihracına ilişkin olarak düzenlenen makbuz ve kağıtlar, konut finansmanı kuruluşlarının konut finansmanı işlemleri ve bu kuruluşların ipotekli sermaye piyasası araçları, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlık finansmanı fonlarını temsilen menkul kıymet ihracı ve bu ihraca konu teminatlarla ilgili olarak düzenlenen makbuz ve kağıtlar" damga vergisinden istisna edilmiştir.

Görüldüğü üzere yukarıda yer alan fıkrada teminatlar yönünden; sadece konut finansmanı kuruluşlarının belirli menkul kıymet ihraçlarına konu teminatlarla ilgili olarak düzenlenen makbuz ve kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir.

Söz konusu fıkranın uygulanmasına ilişkin açıklamalar 49 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde yapılmıştır. Buna göre tebliğin;

-3.1 no.lu bölümünde, " 5582 sayılı Kanunla Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümüne (36) numaralı fıkra olarak eklenen hüküm ve bu hükmün 5582 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle ipotekli sermaye piyasası araçları dahil sermaye piyasası araçlarından hiçbir şekilde damga vergisi alınmaması şeklindeki gerekçesinden hareketle 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinde, menkul kıymetler, diğer sermaye piyasası araçları ve ipotekli sermaye piyasası araçları olarak tanımlanan sermaye piyasası araçları ile bu araçların ihracına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir."

-3.2 no.lu bölümünde ise, " Önceki bölümde belirtilen düzenleme uyarınca, 2499 sayılı Kanunun 38/A maddesinde konut finansmanı kuruluşları olarak tanımlanan ve konut finansmanı amacıyla doğrudan tüketiciye kredi kullandıran ya da finansal kiralama yapan bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketlerinin, konut finansmanı işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar ile bu kuruluşların ipotekli sermaye piyasası araçları, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlık finansmanı fonlarını temsilen menkul kıymet ihracı ve bu ihraca konu teminatlarla ilgili olarak düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, varlık finansman fonlarının 492 sayılı Harçlar Kanunundaki harçlardan muaf veya bu fonların işlemlerinin söz konusu harçlardan istisna olduğuna dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Öte yandan, Varlık Finansman Fonlarına ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri:III, No:35)'in 4 üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasında, varlık finansmanı fonunun, ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre oluşturulan malvarlığı olduğu; 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında, VDMK'nın, fon portföyündeki varlıklar karşılığında ihraç edilen borçlanma senedi olduğu; 20 nci maddesinin 1 inci fıkrasında fon portföyüne dahil edilecek varlıkların neler olduğu; 21 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasında da, fonun, imzalanacak bir sözleşme çerçevesinde portföye dahil etmek üzere, Tebliğin 20 nci maddesinde sayılan varlıkları devralacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde;

- - Varlık finansmanı fonu tarafından ihraç edilecek varlığa dayalı menkul kıymetlerin 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinde menkul kıymet olarak tanımlanan sermaye piyasası araçları kapsamında olması halinde damga vergisinden istisna edilmesi,
- - Varlığa Dayalı Menkul Kıymet ihracında teminat olarak gösterilen ... Pazarlama A.Ş.'nin vadeli ticari alacaklarının fona devrine ilişkin düzenlenecek temlik sözleşmelerinin, Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/36 fıkrası kapsamında olmaması nedeniyle damga vergisine tabi tutulması,
- - 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tabloda varlık finansmanı fonunun kuruluşu ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlara dair herhangi bir istisna hükmüne yer verilmediği için söz konusu kağıtların

damga vergisine tabi tutulması,

- Varlık finansmanı fonlarının 492 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken harçlardan muaf tutulmaması, gerekmektedir.

2- BANKA VE SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ YÖNÜNDEN

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasında, "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas iş tıgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar..." hükümleri yer almaktadır.

Konuya ilişkin olarak 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B-2- 6802 Sayılı Kanunun 28 inci Maddesinin İkinci Fıkrasında Belirtilen Muamele ve Hizmetleri Esas İş tıgal Konusu Olarak Yapanlar" başlıklı bölümünde; "Emeklilik yatırım fonları, menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıkları, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, vadeli işlem aracılık şirketleri ile merkezi kayıt kuruluşu ve vadeli işlem ve opsiyon borsası gibi kuruluşlar, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 32 nci maddesinin verdiği yetkive izin çerçevesinde menkul kıymetlere ilişkin işlemleri esas faaliyet konusu olarak yapmaktadırlar. Bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri BSMV'ye tabi olacaktır.

Buna göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri esas iş tıgal konusu olarak yapanlar, bu işlemleri ilgili kanunlarla yetkilendirilmek veya izin verilmek suretiyle yürüten kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri 'esas iş tıgal konusu' olarak BSMV'ye tabi olacak, bunlar dışındakilerin aynı fıkrada belirtilen işlemleri 'esas iş tıgal konusu' olmadığından KDV' ye tabi olacaktır." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan, 6802 sayılı Kanunun "İstisnalar" başlıklı 29 uncu maddesinde varlık finansman fonlarının yaptıkları işlemler sonucu lehe aldıkları tutarların BSMV'den istisna olduğuna ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır.

Bu itibarla, varlık finansman fonlarının 2499 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin verdiği yetki ve izin çerçevesinde faaliyet göstermeleri ve menkul kıymetlere ilişkin işlemleri esas faaliyet konusu olarak yapmaları nedeniyle banker kapsamında BSMV mükellefi olmaları gerektiğinden, varlık finansman fonlarının 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri dolayısıyla lehe aldığı paralar BSMV'ye tâbi bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026